

3 FRÅGOR 7 PARTIER

1. Vill ert parti ändra turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd? I så fall hur?

2. Vill ert parti lagstifta om rätten till heltid? Om inte, hur vill ni komma till rätta med problemen?

3. Har ert parti några andra arbetsrättsliga frågor som ni vill driva? Vilka?

Moderaterna

Arbetsmarknaden mår bäst av att parterna kommer överens om regler och villkor genom kollektivavtal. Detta inkluderar turordningsreglerna.

Politiker som arbetsgivare har ett särskilt ansvar för att komma till rätta med deltidsstrukturen för typiska kvinnoyrken. Moderater i alla beslutande församlingar ska därför arbeta för att det inom all offentligt styrd och skattefinansierad verksamhet erbjuds möjlighet till heltidstjänster. Endast genom att ta fullt ansvar själva kan vi med trovärdighet uppmana näringslivet att ta sin del av ansvaret.

Den svenska modellen med fristående parter på arbetsmarknaden som tar ansvar och gemensamt utformar spelreglerna är något vi vill värna.

»Vi värnar den svenska modellen.

Folkpartiet

Vi vill göra det möjligt att undanta fyra personer från turordningen vid uppsägningar och detta ska även gälla företag med fler än tio anställda. Vi vill också att kompetens ska väga tyngre vid undantag från turordningen. Helst vill vi att parterna kommer överens om detta i avtal. Om detta inte går är vi beredda till lagstiftning.

Nej, vi vill inte lagstifta om detta. Däremot tycker vi det är viktigt att minska det ofrivilliga deltidsarbetet. Ofrivilliga deltid är särskilt vanliga i kommuner och landsting och därför är det viktigt att de politiska beslutsfattarna från alla partier inklusive Folkpartiet driver på för att erbjuda fler heltidsarbeten till dem som vill.

Vissa fackförbund har använt orimligt starka konfliktåtgärder vid vissa tvister, till exempel i Vaxholmsfallet. Vi vill därför ha en regel om att stridsåtgärderna på arbetsmarknaden ska vara proportionella till den konflikt de gäller. Den bästa lösningen är att parterna kommer överens om detta i avtal. Om detta inte går är vi beredda till lagstiftning.

Centerpartiet

Las bör omarbetas så att företag med en till nio anställda helt undantas från reglerna om turordning. På sikt vill vi avskaffa turordningsreglerna helt och hållet.

»Turordningsreglerna ska bort på sikt.

Nej, vi vill inte ha lagstiftning. Vi vill att kommuner, landsting och arbetsmarknadens parter tar sitt ansvar.

Vi vill möjliggöra skatteavdrag vid omställning, införa en proportionalitetsregel så att det blir en rimlig avvägning mellan en stridsåtgärd och de mål man vill uppnå, utveckla en »mini-las« med ett grundskydd mot godtyckliga uppsägningar, överföra ansvaret för turordningsreglerna till parterna och att las ska ge personer under 26 år möjlighet att ingå frivilliga ungdomsavtal under maximalt två år.

Kristdemokraterna

I dag kan två nyckelpersoner undantas för företag upp till tio anställda. Vi vill slopa gränsen för hur många anställda ett företag får ha för att omfattas av undantagsreglerna.

Nej, lagstiftning är ett trubbigt vapen. Partierna har dock ett gemensamt ansvar som arbetsgivare på bland annat kommunal nivå att underlätta för dem som vill gå upp från deltid till heltid.

Fördubbla provanställningstiden från sex till tolv månader. Det skulle underlätta för dem som står långt från arbetsmarknaden, exempelvis långtidssjukskrivna, att komma tillbaka.

»Förläng provanställningstiden.

Socialdemokraterna

Ja. Vi vill ta bort tvåpersonersundantaget i lagstiftningen. Las kombinerar goda möjligheter för arbetsgivaren att anpassa arbetsstyrkan efter produktionen med trygghet för den enskilde. Men arbetsgivaren har en ensidig rätt att avgöra om det föreligger arbetsbrist. Att ytterligare försvaga turordningsreglerna skulle innebära ökad otrygghet för arbetstagarna och godtycklighet vid uppsägningar.

Att skapa heltidsarbeten är i första hand en fråga för arbetsmarknadens parter att komma överens om. Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet. Vi vill öka möjligheterna för deltidsarbetslösa att förbättra sina chanser till heltidsjobb genom att erbjuda utbildningsinsatser.

»En fråga för parterna.

Det förekommer att arbetsgivare säger upp personal för att sedan hyra in dem igen. Att företrädesrätten till återanställning inte sätts ur spel är en av de frågor som de fackliga organisationerna har prioriterat i årets avtalsrörelse. Det finns stora fördelar med att problemet löses avtalsvägen, och vi delar fackens uppfattning att detta är det största hotet mot anställningstryggheten just nu.

Miljöpartiet

Nej. Miljöpartiet vill inte ändra turordningsreglerna.

»Turordningsreglerna ska vara som de är.

Vi vill i första hand att frågan om rätt till heltid, med deltid som en möjlighet, ska klaras avtalsvägen mellan fack och arbetsgivare. Då kan frågan hanteras utifrån branschmässiga förutsättningar. Om avtalsvägen misslyckas är vi beredda att pröva lagstiftning. Det blir då frågan om en så kallad dispositiv lagstiftning som kan branschanpassas efter förhandlingar mellan fack och arbetsgivare.

Yttrande- och meddelarfriheten behöver förstärkas för anställda. Det gäller särskilt för arbetstagare som arbetar i företag som upphandlats för uppgifter i offentliga sektorn. Utländska arbetsgivare som verkar i Sverige ska teckna svenska kollektivavtal. Begränsa att antalet visstidsanställningar hos samma arbetsgivare kan staplas på varandra för länge.

Vänsterpartiet

Ja, vi vill avskaffa tvåpersonersundantaget. Arbetstagares anställningsskydd ska inte vara beroende av storleken på företaget där de är anställda. Arbetsgivare får nu innan förhandlingarna inleds, utan att ange skäl, undanta två personer som de vill ha kvar. Det innebär att förhandlingsrätten sätts ur spel och arbetsgivarens ensidiga beslut kan inte heller prövas rättsligt. Det är oacceptabelt.

Ja, heltid ska vara en rättighet, deltid en möjlighet. Deltidsarbetslöshet är ett strukturellt problem som upprätthåller orättvisorna mellan kvinnor och män. Att minska deltidsarbetslösheten måste prioriteras. Vi vill stärka rätten till heltid genom ändringar i lagstiftningen och göra heltid till norm. Anställningar på deltid ska kunna ingås om parterna kommer överens om det i kollektivavtal.

Ja, vi vill bland annat införa en regel i las som uttryckligen säger att det inte är tillåtet att anlita inhyrda från bemanningsföretag när det finns tidigare anställda som har företrädesrätt till återanställning. Vi vill också införa en tydlig övre gräns för hur länge en person får vara visstidsanställd hos en arbetsgivare innan anställningen övergår i tillsvidareanställning.